

av konvention sägas gå i g-moll). Klangfärgerna är rikare och mer mångfasetterade än i någon tidigare stråkkvartett i historien. Ett eggande rytmiskt spel binder ihop detta mysteriösa verk. Han har skapat en organisk och naturlig musik utan utbrott och kontraster.

Endast premiärpublikens mera mottagliga åhörare lade märke till att de hade med ett mästerverk att göra. Tonsättarkollegan Paul Dukas (han med Trollkarlens lärling) hävdade utan att tveka att detta skimrande verk skulle bli en klassiker. Han hade rätt!

Dmitrij Kabalevskij är den främste sovjetiske tonsättaren efter Sjostakovitj, Prokofjev och Chatjaturian, men han har kanske inte nått samma berömmelse – i alla fall inte i väst.

Sin första stråkkvartett (op. 8) skrev Kabalevskij som en helt ung man 1928, och sedan dröjde det sjutton år tills han åter provade på detta krävande musikformat. Då blev det ett verk med större dramatisk intensitet. Kabalevskij hade blivit en mogen tonsättare och andra världskriget rasade. Han hade 1939 anställts som kompositionsprofessor vid konservatoriet i Moskva och var inne i en intensiv kreativ period, och hade redan skrivit tre symfonier, två pianokonserter, två operor och en imponerande mängd pianomusik. Kvartetten uruppfördes på nyårsdagen 1946 i konservatoriets lilla sal och tilldelades kort därefter Stalinpriset.

Den drygt halvtimmeslånga kvartetten har fem satser, men de två sista spelas direkt efter varandra utan paus. Första satsen är en klassiskt formad sonatsats med utåtriktade och lekfulla melodier, men här finns drag som kan leda tankarna till såväl Schubert som mer krigiska känslor. I den långsamma satsen ackompanjeras cellon av de gracilaste pizzicaton, men musiken utvecklas till känslomässig intensitet. Scherzot bildar en nästan spöklik atmosfär, medan Adagiosatsen kan tolkas som en högtidlig hyllning till dem som stupade i kriget – men det hela slutar med glad humor och många lustiga infall.

Stig Jacobsson

Nästa konsert i LKF:s regi blir 26 november med trombonisten Håkan Björkman och säsongens huspianist Mats Jansson. Dessförinnan, 9 november, blir det tangotoner med Östgöta Blåarsymfoniker och Orquesta Tangarte och 19 november blir det Brahms Requiem med Linköpings symfoniorkester.

www.linkopingkammarmusik.se

STENHAMMAR- KVARTETTEN

Peter Olofsson violin

Per Öman violin

Tony Bauer viola

Mats Olofsson cello

Wallenbergsalen
Östergötlands museum
15 oktober 2017 kl. 16.30

Konserten ges i samverkan med Östergötlands museum och med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping, Statens kulturråd, Sensus studieförbund och Scandic i Linköping.

Program

Olga Neuwirth (f. 1968)

Stråkkvartett "Settori"

Claude Debussy (1862–1918)

Stråkkvartett g-moll

Animé et très dédié

Assez vif et bien rythmé

Andantino, doucement expressif

Très modéré

Dmitrij Kabalevskij (1904–1987)

Stråkkvartett nr 2 g-moll op. 44

Allegro molto ed energico

Andante non troppo

Scherzando leggiero (quasi presto)

Adagio molto sostenuto –

L'isstesso tempo – Vivace giocoso

Olga Neuwirth hör till det tyska avantgardets mest namnkunniga gestalter och har uppmärksammats runt om i världen, men knappast alls här hemma. Det är dags att ändra på det. Hon har hittills bl.a. skrivit två stråkkvartetter. Den första kallade hon Akronate Hadal (1995) och den andra för *Settori* (1999). Ordet *Settori* kan översättas som sektorer, eller hellre utsnitt, och dessa utsnitt består helt enkelt av tankar ur den första kvartetten, som här fått utveckla sig efter nya vägar. Vid några tillfällen är utsnittet ordagranna. *Settori* är ett helt kort verk, ca fem minuter, och passar mycket bra in i den välkända Ardittikvartettens repertoarpolitik med nyskapande kvartettmusik, men givetvis har även andra ensembler tagit upp denna spännande musik. Det är förhållandevis stillsam och lågmäld musik med mycken eftertänksamhet.

Claude Debussy kom att bana väg för ett nytt sätt att se på musik. Han blev förgrundsgestalt inom den stilriktning som kallas impressionismen; på ett sätt som påminner om de impressionistiska franska konstnärernas sätt att måla komponerade Debussy gärna i luftiga pastellfärger. Det blev musik med otydliga gränser, där ackorden ofta går över i varandra utan skiljelinjer, och där klangerna är viktigare än melodier.

År 1893 komponerade Debussy sin enda stråkkvartett, och detta i en tid då ärkeromantikern César Francks kammarmusik ännu var högsta mode, och då Beethovens sista stråkkvartetter först långsamt började bli kända för publiken i Paris. Debussys kollega och närmaste efterföljare Maurice Ravel komponerade också en enda stråkkvartett, men den var inte färdig förrän tio år senare. Mot denna bakgrund är det kanske inte svårt att förstå att de ovana åhörarna blev mycket förvånade och oförstående när den belgiska Ysaÿe-kvartetten uruppförde verket vid en konsert på Société Nationale i Paris. Ensemblen hade fått sig verket tillägnat, och det var i alla avseenden nymodigt. "Mera en hallucination än en dröm. Ett verk? Det vet vi inte. Musik? Kanske." Så skrev kritikern i Guide Musicale efter premiären den 29 december 1893.

Debussy var inne i en av de sällsynta perioder i sin karriär då han inte lät sig inspireras av konst eller litteratur, utan då han helt ägnade sig åt absolut musik. Melodierna behandlade han efter nya regler och harmonierna skiljde sig åtskilligt från romantikens kromatik. Verket är inte speciellt tonartsbundet (men brukar ändå